

VINERI • 26 SEPTEMBRIE 2014 • ANUL LXIV NR. 39

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Editorial: Curechi electoral de toamnă

La alegerile de autoguvernări minoritare, vom avea buletine bulingve

„Am impresia că, în sfârșit, mi-am găsit locul în această lume”

CALENDAR ORTODOX

29 septembrie, luni, Sf. Cuv. Chiriac Sihastrul; Sf. Mc. Trifon, Gudelia și Petronia.
30 septembrie, marți, Sf. Mc. Grigorie Luminătorul, Ep. Armeniei.
1 octombrie, miercuri, †) Acoperământul Maicii Domnului; Sf. Ap. Anania; Sf. Cuv. Roman Melodul; †) Sf. Cuv. Iosif și Chiriac de la Bisericanii.
2 octombrie, joi, Sf. Sfințit Mc. Ciprian; Sf. Mc. Iustina fecioara.
3 octombrie, vineri, Sf. Sfințit Mc. Dionisie Areopagitul.
4 octombrie, sâmbătă, Sf. Mc. Ierotei, Ep. Atenei; Sf. Mc. Domnina, Audact și Calistena.
5 octombrie, duminică, Sf. Mc. Haritina și Mamelta. Duminica a XIX-a după Rusalii (Predica de pe munte – iubirea vrăjmașilor).

Gândurile săptămânii

„Toamna este o a doua primăvară, în care fiecare frunză este o floare.”

Albert Camus

„Pentru oameni, toamna este timpul recoltei, al adunării roadelor. Pentru natură, toamna este o perioadă a înșămânțării, a risipirii în cele patru vânturi.”

Edwin Way Teale

Fii tu însuși schimbarea
pe care vrei să o vezi în lume.

Mahatma Gandhi

„Toamnă a deliciilor! Sufletul meu cel mai adânc este cunutat cu ea; dacă aș fi o pasăre, aș zbura de-a lungul întregului pământ în căutarea a noi și noi toamne.”

George Eliot

„Primăvara trece și ne aduce în minte puritatea noastră. Vara trece și ne amintește de a noastră exuberanță. Toamna trece și ne aduce aminte de respectul pe care îl datorăm. Iarna trece și ne amintește de perseverența noastră.”

Yoko Ono

„Fiecare frunză îmi șoptește fericirea, planând către pământ din copacul toamnei.”

Emily Bronte

„Nimic nu este mai trecător decât formele exterioare, care se veștelesc și se schimbă asemeni florilor unei câmpii la sosirea toamnei.”

Umberto Eco

„Nu mă pot îndura să risipesc, stând în casă, ceva atât de prețios ca un răsărit de soare în toamnă. Așa că îmi petrec în aer liber toate orele zilei.”

Nathaniel Hawthorne

„Bătrânețea începe ca toamna. Cu melancolii, cu umbre care se lungesc, cu reverii și doruri vagi.”

Octavian Paler

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe
Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Jula

„La obârșii, la izvor”, ediția 2014

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria organizează duminică, 28 septembrie, cea de-a VII-a ediție a Festivalului de promovare și păstrare a culturii populare tradiționale ro-

mânești, intitulat „La obârșii, la izvor”. Anual, la acest eveniment se prezintă câte-un județ din România, în toamna acestui an venind rândul județului Cluj. Până acum au fost prezentate

cultura și tradițiile popula-re românești din județele Bihor, Satu Mare, Bistrița, Arad, Timiș și Sălaj. Festivalul „La obârșii, la izvor” va începe după-masă de la ora 15.30.

E.Ș.

Seghedin

65 de ani de la înființarea Catedrei de română

Catedra de limba și literatură română a Facultății de Pedagogie „Juhász Gyula” a Universității din Seghedin sărbătorește în această toamnă 65 de ani de la înființare.

Conducerea Catedrei organizează în ziua de 3 octombrie un program

aniversar, care va cuprinde: o conferință dedicată celor 65 de ani de la înființarea Catedrei de limba și literatură română; colocviul internațional de „Comunicare și cultură în România europeană” al Universității de Vest din Timișoara; conferința „Tri-

plex Confinium Linguae Daco-Romanae” a cadrelor universitare din Banatul istoric.

Programul va începe de la ora 10.00 și se va desfășura în Sala Panoramică a Facultății de Pedagogie (str. Hattyas nr. 10).

A.C.

Micherechi

„Ești acasă”, cu dansuri și cântece

Și Micherechiul participă la șirul de programe organizate sub egida „Itthon vagy – Magyarországra szeretlek” (Ești acasă – Ungaria te iubesc). Manifestările vor fi organizate în ultimul sfârșit de săptămână al lunii septembrie.

După cum ne-a informat primărita Margareta Tat, Casa de Cultură „Gheorghe Dulău” din Micherechi va găzdui în seara zilei de 27 septembrie un program cultural, ce va începe cu spectacolul Echipei păstrătorilor de tradiții „Gheor-

ghe Nistor”, la ora 19.00, după care va urma, la 19.30, trupa Kanizsa Csillagai, înființată în anul 1993 de către țigani beași. De la ora 21.30, va evolua cântăreața de muzică populară ungurească și de operetă Magyar Rózsa. I.K.

Poza săptămânii

Marea dilemă: – Eu pentru cine votez?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Modele din colecția „Trandafir” a lui Janet Jurca (foto: din arhivă personală)

Moaștele Sfântului Ierarh Nectarie în România

Sfântul Ierarh Nectarie din Eghina, mare Sfânt Vindecător de boli și Făcător de minuni, cunoscut și iubit astăzi în toată lumea creștină, a făcut un popas duhovnicesc de câteva zile (6-9 septembrie 2014) și în Arhiepiscopia Tomisului, printr-o răcliță cu părțile din Sfintele Sale Moaște.

Acestea au fost aduse de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Serafim de Pireu, care a venit în Arhiepiscopia Tomisului însoțit de o delegație, la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Teodosie.

Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, la o parte dintre manifestările legate de acest eveniment al aducerii spre închinare a Moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie, au participat și

ță, ajutor, mângâiere în ne-cazuri și încercări și vindecare de boli pe care le dăruiesc Sfinții și în special Sfântul Ierarh Nectarie creștinilor de astăzi și mai ales celor care au venit în număr mare ca să îl întâmpine și să îi cinstească viața și nevoințele sale.

După aceste momente solemne și înălțătoare, care au fost precedate și de intonarea imnurilor naționale ale României, Greciei și Uniunii Europene de către o fanfară militară, a urmat o lungă procesiune prin orașul Mangalia, făcută de ierarhi, preoți, oficialități și credincioși, care de-a lungul drumului au rostit și numeroase rugăciuni.

Răclița cu Sfintele Moaște a fost depusă spre închinare în biserica de lemn cu hramul „Sfântul Mare

„Armonia” al Arhiepiscopiei Tomisului.

În cuvântul de învățătură, tâlcuind pericopa evanghelică, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Serafim de Pireu a vorbit credincioșilor despre dragostea lui Dumnezeu, arătată în mod special prin Jertfa Mântuitorului Iisus Hristos de pe Crucea Golgotei, care ne deschide nouă, tuturor, calea către Împărăția Cerurilor, dar și în dragostea Sfinților către Bunul Dumnezeu, care le-a dat putere să rabde toate greutățile și încercările acestei vieți, precum a fost și Sfântul Ierarh Nectarie care prin darul lui Dumnezeu și îndelunga sa răbdare s-a făcut mare ajutor, mijlocitor către Cel Preaînalt și Vindecător

pentru toți cei care îi cer ajutorul și doresc să îi urmeze calea.

În semn de mulțumire și recunoștință pentru această vizită frățească cu caracter misionar-pastoral, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Teodosie al Tomisului a conferit Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Serafim de Pireu Crucea dobrogeană a „Sfântului Apostol Andrei”.

În aceeași seară, Moaștele Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina au fost aduse spre închinare la biserica cu hramul „Sfânta Maria”, din Constanța, unde a fost săvârșită slujba Vecerniei cu Litie și Taina Sfântului Maslu.

Luni, 8 septembrie, la Praznicul Împărătesc al

Nașterii Maicii Domnului, un sobor format din Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie al Tomisului, Înaltpreasfințitul Părinte Serafim de Pireu și Preasfințitul Părinte Macarie al Europei de Nord, înconjurați de mulți preoți și diaconi, au săvârșit slujba de târnosire a noii biserici a Mănăstirii cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului”, „Sfântul Ierarh Nicolae” și „Sfântul Ierarh Bretonion”, din localitatea „23 august” și Sfânta Liturghie Arhierască, la care au fost prezenți foarte mulți credincioși, care astfel au putut să se închine și la Moaștele Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina.

(Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria)

Preasfințitii Părinți Siluan al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și Macarie al Europei de Nord.

Sâmbătă seara (6 septembrie), Moaștele Sfântului Nectarie, aduse pe apă pentru o mică distanță, de către cei patru Ierarhi, au fost întâmpinate așa cum se cuvine, în portul turistic Mangalia, de un grup de marinari cu făclii în mâini, de toți preoții și diaconii din Protopopiatul Calatis, de numeroase oficialități, reprezentanți ai presei și de câteva mii de credincioși.

Înaltpreasfințitii Părinți Teodosie al Tomisului și Serafim de Pireu au rostit câte un cuvânt de binecuvântare pentru poporul drept-măritor, vorbind despre marea bucurie și binecuvântare pe care o reprezintă aducerea Moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie Taumaturgul pe pământ dobrogean și despre mesajul de întărire în credin-

Mucenic Mina”, aflată sub păstoria Părintelui Vasile Cărlan, Protopopul Protopopiatului Calatis, care cu sprijinul Centrului Eparhial din Tomis a organizat aceste frumoase și impresionante manifestări.

Toți credincioșii prezenți s-au închinat apoi la Sfintele Moaște, timp în care a fost săvârșită și Taina Sfântului Maslu.

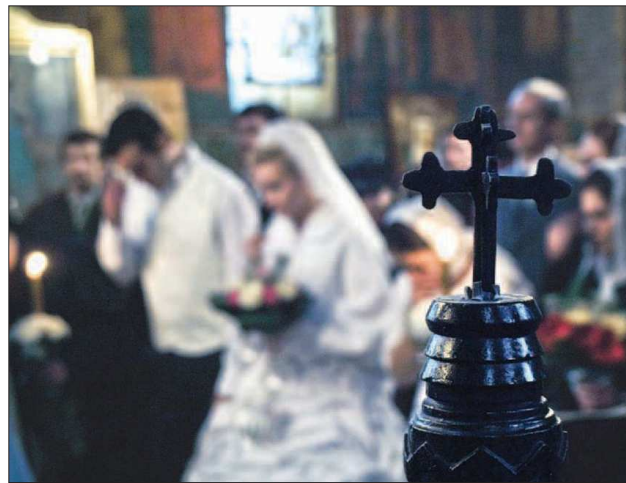
În a doua zi a acestui program (7 septembrie), în Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci, în prezența Moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie, pe o scenă ridicată lângă biserica „Sfântul Mina” a fost săvârșită Sfânta Liturghie Arhierască de către Înaltpreasfințitii Părinți Teodosie al Tomisului, Serafim de Pireu și Siluan al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, împreună cu un numeros sobor de preoți și diaconi, iar răspunsurile liturgice au fost date cu profesionalism de către Corul

Fericiți sunt soțul și soția care au înțelegere între ei

Nimic nu-i mai de preț decât a fi iubit de soția ta și a o iubi. Scriptura spune că sunt fericiți soțul și soția care au înțelegere între ei. Unde este aceasta, acolo este toată bogăția și toată fericirea – și, dimpotrivă, acolo unde lipsește, nimic altceva nu ajută, ci totul se strâmbă, totul este plin de neplăceri și de tulburare. Așadar pe aceasta s-o căutăm mai întâi de toate. Când soții sunt atât de strâns legați unul de altul, nimic nu-i va putea mătina în viața aceasta, nimic nu le va putea surpa fericirea. Acolo unde stăpânesc înțelegerea, pacea, dragostea, acolo curg toate bunătățile, soții sunt la

adăpostul oricărui vrăjmasii. Ei stau ca înconjurați de un zid puternic și de netrecut și vor avea pacea cea după voia lui Dumnezeu. Sf. Ioan Gură de Aur

(Cum să întemeiem o familie ortodoxă: 250 de sfaturi înțelepte pentru soț și soție de la sfinți și mari duhovnici, Editura Sophia, București, 2011)

La 90 de ani, pr. Nicolae Bordașiu și-a vizitat rudele și prietenii din Ungaria

În ziua de Sf. Măria Mică, pe 8 septembrie, părintele Nicolae Bordașiu de la biserica Sf. Silvestru din București le-a făcut o vizită-surpriză rudelor, credincioșilor, prietenilor săi din Micherechi. Ajuns în sat după liturghia de dimineață, tocmai în timpul spectacolului oferit de ICR Budapesta pentru copiii din Micherechi, părintele Bordașiu, alături de doamna preoteasă Rodica Bordașiu, părintele paroh Ioan Bun și ruda care i-a însoțit, Teodor Bordaș, s-au alăturat domnului ministru-delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici, și au vizionat împreună spectacolul dedicat Zilei Limbii Române. Ca de fiecare dată, pr. Bordașiu și acum a trecut pe la Primărie, unde a făcut o donație de carte primăriei Margareta Tat, din volumele ce i-au apărut în primăvară, cu ocazia împlinirii a 90 de ani de viață.

Ziua următoare, marți, pr. Bordașiu a participat la conferința „Nouă decenii în slujba credin-

ței” de la Oradea, unde a vorbit celor prezenți despre cei 90 de ani împliniți, despre iertare, omenie și credință. Pr. Nicolae Bordașiu a stat ascuns ani îndelungați (1948–1955) prin satele bihorene, fiind căutat de securitate pentru o condamnare în lipsă, la 20 de ani închisoare. Descoperit și arestat în

1955, au urmat ani grei de închisoare prin Timișoara, Jilava, Oradea și Aiud, fiind deținut politic între anii 1955–1964. Pr. Nicolae Bordașiu este foarte mult respectat și iubit de către credincioșii din Micherechi, deoarece este descendent al primului preot ortodox din satul lor, Ioan Bordaș. E.S.

Ziua Limbii Române, celebrată la Jula, cu o expoziție

Redacția săptămânalului „Foaia românească” și-a amintit de Ziua Limbii Române, 31 august, prin aranjarea unei expoziții la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Aceasta cuprinde o selecție din cele mai frumoase mărturii ale marilor poeți și scriitori români.

Expoziția de „Ziua Limbii Române” contribuie la cunoașterea și promovarea valorilor culturii naționale și acordă sediului Uniunii o atmosferă românească.

Institutul Cultural Român Budapesta sărbătorește „Ziua Europeană a Limbilor”

În 26 septembrie, „Ziua Europeană a Limbilor” va fi sărbătorită de Institutul Cultural Român Budapesta, parte a Clusterului EUNIC Ungaria, alături de alte institut culturale ale țărilor membre EUNIC, ambasade acreditate la Budapesta, precum și ONG-uri partenere ale Clusterului, reprezentând peste 20 de instituții. Evenimentul cultural intitulat „European Languages Cocktail Bar” marchează această sărbătoare printr-o serie de activități ce se vor desfășura la sediul Institutului Cultural Italian din Budapesta, în scopul promovării diversității lingvistice europene.

Astfel, vineri, 26 septembrie, cu începere de la ora 14.00, Institutul Cultural Român Budapesta va des-

chide un stand unde se vor desfășura activități de inițiere în limba română (jocuri lingvistice), iar pentru cei care cunosc deja limba română conversație cu vorbitori nativi. Cu această ocazie vor fi promovate și activitățile institutului, cu accent pe cele legate de învățarea limbii române. În cadrul acestui eveniment, Ana Borca, coordonator programe limba română la Institutul Cultural Român din București, va susține două cursuri demonstrative de limba română.

La sfârșitul zilei participanții vor primi pașapoarte lingvistice și premii oferite de institutele culturale și ambasadele participante.

Pe scurt...

JULA

Odată cu începerea noului an școlar, și Teatrul Român de Amatori de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula și-a reînceput activitatea. Repetițiile au început cu 14 tineri, dintre care 9 sunt noi veniți în trupă, elevi de clasele a 9-a, a 10-a și a 11-a. În cursul acestui an, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, care susține trupa de teatru a liceului, planuiește să organizeze în luna noiembrie deplasări la școlile românești din comunitate, mai exact trei spectacole cu piesa „Pantalone se însoară”. Paralel micii „actori” instruiți de regizorul orădean Nora Tiu Chiriac, se pregătesc și cu o piesă nouă.

BUDAPESTA

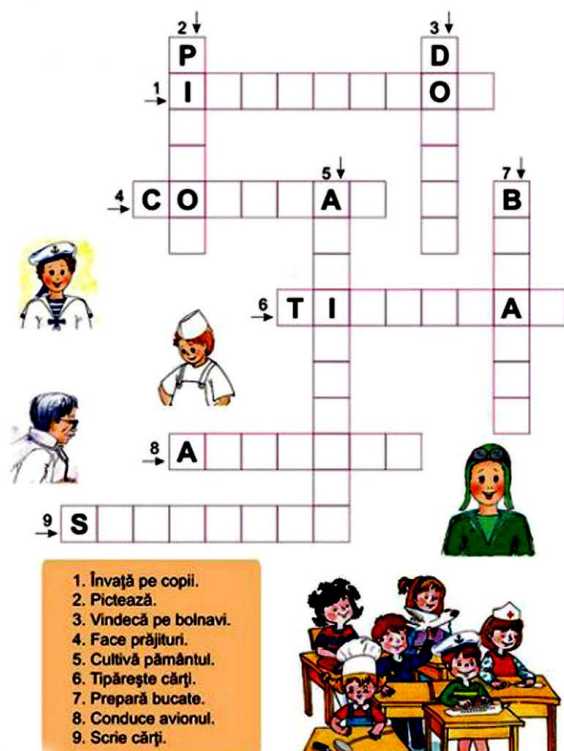
Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, Societatea Culturală a Românilor din Ungaria și Autoguvernarea Românească din sectorul II al Budapestei organizează un ceneclu cultural cu titlul „145 de ani de la inițierea teatrului român din Transilvania și Ungaria”. După prelegeri va cânta Grigore Poiendan, student la Universitatea „Liszt Ferenc” din Budapesta. Întâlnirea se va desfășura în ziua de 26 septembrie 2014, cu începere de la ora 17.00, la Primăria sectorului II din Budapesta (1024 Budapest, Mechwart tér 1, Sala de la parter). Programul este organizat cu sprijinul Autoguvernării Românești din sectorul II, Budapesta.

OTLACA-PUȘTĂ

Asociația Culturală „Mihai Pardi” din Otlaca-Puștă organizează pe 22 octombrie o nouă ediție a Concursului de povestire „Mihai Pardi”. Concursul va avea loc la Căminul Cultural, cu începere de la ora 10.00. Sunt așteptați copii de școală generală și liceu, de la toate școlile din comunitatea românească în care se învață limba română. Înscrierile pentru concurs se pot face până pe 15 octombrie. Copiii de la fiecare instituție de învățământ trebuie să pregătească o scenetă din poveștile lui Mihai Pardi. Înscrierile se pot face la președinta asociației, Eva Bocsor Karancsi, la adresa de email: bocsoreva@t-online.hu, sau la numărul de telefon: 06-20/388-7807.

Rebus pentru copii

Ocupații și îndeletniciri

Unii copii înfruntă moartea
în drum spre școală

Părinții ai căror copii se plâng că nu vor să meargă la ore ar trebui să le arate următoarele imagini. În China, Sri Lanka, Columbia sau Filipine, unii copii înfruntă moartea în drumul spre sala de clasă.

Daily Mail a publicat recent o galerie foto cu cele mai periculoase drumuri pe care elevi din întreaga lume le fac spre școală. În China, de exemplu, un elev urcat pe măgar merge alături de bunicul său pe un drum muntos foarte îngust, pe marginea prăpastiei. În

Sri Lanka, mai multe eleve trebuie să treacă pe o bucată îngustă de lemn, între

două ziduri ale unei cetăți din secolul al XVI-lea, pentru a ajunge la școală.

GHICITORI DE TOAMNĂ

În copac se naște,
Doina o cunoaște.
Bruma dacă pică,
Viața i-o ridică. (frunza)

*

Patru frați într-o casă
Și de ploaie nu le pasă. (nuca)

Concurs de compunere

„Vacanța de vară
mi-a oferit noi prieteni”

Redacția „Foaia românească” lansează un concurs de compunere pentru elevi de școala generală, clasele 5–8, precum și pentru elevi de liceu, clasele 9–12, din comunitatea românească din Ungaria. Creațiile tinerilor, la liberă alegere, trebuie să aibă tema „Vacanța de vară mi-a oferit noi prieteni”. Compunerile vor fi redactate în limba română, iar cele mai reușite vor fi publicate în revista „Foaia românească” și premiate.

Termenul limită de realizare și trimitere a creațiilor este 10 octombrie 2014. Acestea pot fi trimise pe e-mail: foaia@foaia.hu sau prin poștă la adresa: Foaia românească, 5700, Gyula, str. Dozsa, nr. 8.

Grădinița din Chitighaz are cei mai mulți copilași înscriși în grupa mică

În anul școlar 2014/2015, în grădinițele unde se predă limba română au fost înscriși în grupa mică în total 94 de copii. Mai jos vă prezentăm statistica grădinițelor din comunitatea românească din Ungaria.

În grupa românească de la grădinița din **Aletea** (strada Kétegyházi nr. 91), efectivul este de 24, dintre care 4 sunt de grupa mică. Educatoarea **Marta Vidičan** predă limba română pentru acești copilași la fiecare două săptămâni. La grădinița din localitatea bihoreană **Apateu**, anul școlar 2014/2015 a început pe 1 septembrie unde au fost înscriși 5 copii în grupa mică. La grădinița se predă limba română sub îndrumarea directoarei **Iulia Pantea**. Aici funcționează o singură grupă, cu un efectiv de 23 de copii.

Conform informațiilor primite de la educatoarea **Adelina Olteanu-Sturza**, grupa mică a grădiniței din **Bătania** în acest an funcționează cu 18 copilași dintre care 10 au fost înscriși

în acest an școlar. Grădinița din **Bedeu** funcționează cu o singură grupă mixtă, care numără 11 copilași. La grădinița din **Bedeu** s-au înscriș 2 copilași. Din efectivul total al grădiniței, 2 copilași sunt de vârstă preșcolară, iar 7 sunt de grupa mijlocie. Limba română este predată de educatoarea **Maria Kakócz** și **Ecaterina Leó**. Grădinița românească din **Chitighaz** are 21 de copii de grupa mică. Programa include educarea copilașilor pentru păstrarea limbii române de către educatoarele **Magdalena Gurzău Sălăjan** și **Valeria Ambruș Tervenco**. Grupa mijlocie a grădiniței românești din Chitighaz numără 17 copii, iar grupa mare are 25 de preșcolari. Efectivul total al grădiniței este de 63.

Copiii și educatoarele de la grupa mică din Bătania

La grădinița românească din **Jula** s-au înscriș 20 de copilași în grupa mică, care sunt născuți în anii 2011 și 2012. Instituția funcționează cu patru grupe și numără 82 de copii. Conducătoarea grădiniței din **Micherechi**, **Angela Martin Puskár** ne-a infor-

mat că numărul copiilor înscriși în grupa mică este de 17. Grădinița are 6 educatoare angajate care se ocupă de copii. Grupa mare numără 19 copii, iar grupa mijlocie are 17 copilași. Grădinița din **Micherechi** numără un efectiv total de 53 de copii. Grădi-

nița din **Săcal** a început anul școlar cu 27 de copilași, dintre care 7 sunt înscriși în grupa mică. La această instituție se învață limba română în cele două grupe, de care se ocupă educatoarele bilingve **Irina Monoc Berke** și directoarea **Etelca Hering Pálfi**. A.C.

Bobocii claselor a 9-a de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula

Noul an școlar a început deja de aproape o lună, ultimul pentru unii, primul pentru alții. A fi boboc înseamnă mai mult decât și-ar fi putut imagina orice elev de clasa a noua înainte să ajungă la liceu, înseamnă schimbare. În noul an școlar 2014-2015, Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula a început cu 46 de elevi la clasele a noua, aceștia fiind împărțiți în două cla-

se. Clasa a 9-a A are 21 de elevi a căror dirigintă este profesoara **Vera Cser**, clasa a 9-a B are 25 de elevi, iar diriginta clasei este **Silvia Cefan**. Emoțiile de început de an școlar au trecut deja, elevii de clasa a 9-a trec acum prin cele mai frumoase momente ale primului an de liceu: balul bobocilor. Pentru alții, pregătirile abia au început, pentru unii, petrecerile sunt

www.balcescu.sulinet.hu

în toi. Elevii de la Liceul „Bălcescu” se pregătesc cu surprize pentru balul care

va avea loc pe 2 octombrie, cu începere de la ora 17.00. A.B.

Inaugurarea festivă a Casei de Cultură din Micherechi

Vineri, 19 septembrie, Casa de Cultură „Gheorghe Dulău” din Micherechi, îmbrăcată într-o nouă haină, a așteptat cu porțile larg deschise publicul micherechian la un eveniment festiv, prilejuit de festivitatea de inaugurare. Moderatoarea evenimentului *Ana Rocsin Sárközi*, directoarea școlii generale, a salutat oaspeții, printre care s-a numărat domnul *Tolnai Péter*, președintele Comisiei pentru Minorități a Consiliului Județean Bichiș, primărița *Margareta Tat*, viceprimarul *Bertold Netea*, cadre didactice, consilieri și alți consăteni. Precum a subliniat directoarea școlii, acest edificiu a însemnat decenii de-a rândul pentru înaintașii noștri locurile de petrecere, balurile românești, iar pentru generația mai tânără a însemnat locul unde era cinematograful de odinioară, discotecă sau multe alte evenimente culturale, organizate pentru culturalizarea publicului micherechian.

În cuvântarea sa festivă, primărița a spus că renovarea Casei de Cultură este o demonstrație clară că atunci când comunitatea își propune scopuri și muncă, se pot face lucruri frumoase. „Din visul nostru, astăzi s-a împlinit o parte. Casa de Cultură în ultimii ani nu a corespuns cerințelor secolului XXI, a fost într-o stare de deteriorare. Consiliul local din ciclul anterior a înaintat un proiect pentru construirea unei noi clădiri. Însă, acest proiect, din cauza anumitor factori externi nu s-a realizat. Tocmai de aceea, actuala conducere a satului a decis să aducă eforturi pentru renovarea clădirii existente, ca să avem

o casă demnă pentru toți micherechenii. În realizarea visului am fost ajutați de domnul *dr. Kovács József*, deputat parlamentar, care ne-a încurajat să nu renunțăm”, a accentuat primărița.

Lucrările au început în luna noiembrie a anului trecut din proiectul Agenției pentru Dezvoltare Rurală. Scopul proiectului a fost înnoirea modului de viață al locuitorilor din mediul rural. Prin acest proiect, primăria a câștigat 25 milioane de forinți din care a fost înnoită încălzirea centrală, a fost instalat un cazan nou, partea unde a funcționat pe vremuri barul a fost total renovată, au fost demolați pereți astfel s-a lărgit spațiul. A fost schimbată iluminarea, ferestrele, ușile, atât în față cât și în spatele clădirii.

Toate încăperile sunt acoperite cu gresie nouă, pereții sunt izolați. În cadrul acestui proiect a fost montată iluminarea nouă cu leduri.

La rândul său, domnul Tolnai a mulțumit primăriței pentru eforturile depuse, dorind ca acest loc luminos, frumos renovat să adune la un loc diferitele generații. Doamna primar a predat cheia-simbol pentru tinerii dansatori ai Echipei de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor”, după care a urmat programul artistic al copilașilor de la grădiniță și școala generală. În ropotul nesfârșit de aplauze, dansatorii au demonstrat și de această dată cât de mult iubesc dansurile moștenite de la înaintașii lor.

A. Cioca

Seminar maghiaro-român pentru traducători

Institutul Balassi din Budapesta, în colaborare cu Institutul Cultural Ungar din București, cu Fundația Casa Traducătorilor din Ungaria și Institutul Cultural Român (ICR) din București, au organizat un seminar maghiaro-român pentru traduceri literare, ce a avut loc între 1-6 septembrie 2014, la Balatonfüred.

Seminarul s-a desfășurat sub conducerea *prof. univ. George Volceanov*, de la Universitatea din București, el însuși un traducător de renume din limbile engleză și maghiară. Participanți la seminar au fost cei șase tineri, acceptați de comisia de selecție a ICR București: *Bara Hajnal*, *Gabriela Constantin*, *Andrei Dósa*, *Iulia Grigore*, *Nagy Eszter*, *Tomonicska Ingrid*.

Timp de o săptămână, în mediul atât de reconfortant de la Balatonfüred, membrii acestei mici echipe de lucru s-au putut familiariza atât cu noțiuni de teorie, cât și cu practica unor traduceri dificile, executate

în parte de către fiecare dintre ei și confruntate apoi toate variantele, discutate, comparate părțile dificile ale lucrărilor traduse. După cum un interes deosebit a constituit susținerea și motivarea de către fiecare dintre ei a variantelor alese, extrem de instructiv și benefic pentru toți cei de față.

În ziua în care am vizitat seminarul s-a continuat lucrul și dezbaterile pe marginea lucrărilor poetului contemporan *Angyal Gyula* (poet contemporan budapestan), participant la câteva Slamuri de poezie europeană, practicant al genului Metal. Versul alb, adesea presărat cu expresii slang, caracteristice vieții cotidiene de pe întregul mapamond, au pus în fața participanților sarcini deloc ușoare, dar cu atât mai pasionante.

Așa cum se obișnuiește, lucrările executate de participanți vor fi tipărite în revista Fundației sau chiar în alte publicații.

Anna Scarlat

„Cei care vor răsfoi această carte vor cunoaște firul roșu al acestei comunități”

Vineri, 12 septembrie, sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a găzduit lansarea unui nou volum intitulat „Cultura și istoria românilor din Ungaria”, al cărui coordonator este domnul profesor conf. univ. dr. *Gabriel Moisa*, prodecan a FIRISPSC (Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării) a Universității Oradea. Este primul și unicul volum al comunității românești din Ungaria care a apărut sub egida Academiei Române. Lansarea de carte de la Jula nu a fost prima, pentru că în luna mai a anului curent a fost organizată la Universitatea din Oradea în prezența unui numeros public. Forma digitalizată a acestui volum poate fi consultată pe pagina web a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria (www.romanintezet.hu).

Evenimentul a fost moderat de către doamna dr. *Maria Berényi*, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. La realizarea acestui volum, din cadrul comunității românești din Ungaria și-au dat aportul: *Maria Berényi*, *Ana Borbély*, *Elena Csobai*, *Emilia Martin* și *Tiberiu Hergyán*. Respectivul volum este o adevărată monografie care privește comunitatea românească din Ungaria. Este o sinteză în șapte capitole.

– Eu sunt mândră și fericită că a apărut acest volum. Am avut aproximativ trei luni ca să predăm materialul, așa că la cercetări noi nu ne-am putut angaja, am lucrat din ceea ce am cercetat în acești 25 de ani petrecuți în domeniul cercetărilor, aproape despre toate localitățile populate de românii din Ungaria, mai precis 18 localități cu excepția a patru comunități. Am încercat să dau foarte pe scurt esența celor 25 de ani de cercetare, fiindcă a trebuit să mă încadrez în acest spațiu pe care l-am primit. Pe lângă istoria localităților am dat un studiu, în general despre evoluția demografiei, despre scăderea populației românești din toate localitățile, a concluzionat *Elena Csobai*.

Această carte este un produs științific valoros, care urmărește din mai multe aspecte evoluția comunității românești din Ungaria de-a lungul secolelor. După cum a precizat etnografa *Emilia Martin*, apariția cărții despre o comunitate românească din afara graniței țării, sub egida Academiei Române,

constituie o mândrie.

– Ca să apară o astfel de carte sub egida Academiei Române – Centrul de Studii Transilvane, pentru orice comunitate și mai ales pentru o comunitate românească din afara graniței, este o mândrie. În al doilea rând este un lucru îmbucurător că, de la bun început, coordonatorii au gândit această carte în așa fel ca să cuprindă nu numai istoria comunității noastre, ci și limba, literatura și cultura populară, mai ales pentru faptul că această comunitate timp îndelungat s-a identificat prin această cultură populară: de la casa țărănească până la modul de gospodărire, portul, fotografiile, sărbătorile, mitologia, șamd. Am încercat să prezint ceea ce-i deosebește de populația majoritară și acele elemente care au reprezentat particularitățile acestei comunități, a spus la lansare cercetătoarea *Emilia Martin*.

– Pentru românii din Ungaria această carte înseamnă o sinteză a celor mai importante realizări istoriografice a câtorva din elita românilor din Ungaria, ale unora dintre cei mai

reprezentativi membri ai comunității care au avut preocupări specifice. Pe de altă parte, această carte înseamnă foarte mult nu numai pentru comunitatea românilor din Ungaria, dar și pentru românii din România. Prin acest volum îi aduc mai aproape pe românii din Ungaria de ei, ne-a spus coordonatorul cărții, *Gabriel Moisa*.

– De unde a pornit ideea ca să adunați într-o carte cele mai importante date culturale și istorice despre românii din Ungaria?

– Ideea a venit în contextul în care pregăteam celălalt volum, este vorba despre „Istoriografia românilor din Ungaria între anii 1920–2010”, când am constatat, de fapt, că nu există o sinteză atotcuprinzătoare a culturii și istoriei românilor. Spun sinteză, pentru că volumul este o sumă a cercetărilor elitei românești din Ungaria, fiecare domeniu, capitol din acest volum poate fi analizat apoi în profunzime pe bibliografia existentă la capătul fiecărui volum. Deci, am considerat necesar pentru publicul larg,

dincolo de studiul de specialitate mai puțin accesibil cititorului obișnuit, care s-a familiarizat cu terminologiile lingvistice de istorie, istoriografie, etnologie, literatură, șamd. Cei care vor răsfoi această carte vor cunoaște firul roșu al acestei comunități.

– Cine au contribuit la realizarea acestui volum?

– Contributorii sunt: primul capitol dedicat istoriografiei românilor este realizat de către mine, autoarea istoricului românilor din Ungaria este doamna *Elena Csobai* și au mai contribuit doamna *Maria Berényi*, *Ana Borbély*, *Tiberiu Herdean* și *Emilia Martin*. Ceea ce va rămâne în urma zilelor noastre vor fi aceste eforturi de a scrie trecutul, istoria românilor din Ungaria după o perioadă de pauză extrem de îndelungată de 80–90 de ani, în care nu s-a putut scrie nimic despre comunitate. Aceste generații după 1989 au adus în evidență o comunitate despre care au scris ceea ce nu este puțin lucru, pentru că acestea vor fi reperele construite în jurul Institutului de Cercetări ai Românilor din Ungaria.

– În ce tiraj a apărut și unde poate fi procurată această carte?

– Cartea a apărut în 200 de exemplare, stoc care s-a epuizat foarte repede. Prima dată, în luna mai a fost prezentată la Oradea, unde a fost prezent domnul prof. univ. dr. *Ioan Bolovan*, director adjunct al Centrului de Studii Transilvane al Academiei Române, prorectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, sub egida căruia a apărut volumul. Apoi am lansat volumul la Chișinău. Din cele 200 de exemplare tipărite, am lăsat 75 de exemplare la Institut, la Jula, de unde pot fi procurate.

– Cum de s-a lansat volumul și tocmai la Chișinău?

– La Oradea avem un Centru Interdisciplinar Oradea-Chișinău. Am pornit de la ideea că și românii din Chișinău sunt o extremitate a spațiului românesc și am gândit să facem un arc peste Carpații Apuseni și Răsăriteni astfel încât să cercetăm noi o extremitate a românității. Acesta a fost motivul pentru care l-am lansat și la Chișinău. L-am mai lansat la o universitate din Padova, într-o comunitate românească consistentă, în cadrul unei conferințe unde studiază foarte mulți studenți din Republica Moldova, cât și reprezentanți ai Departamentului de Romanistică la Padova. Ca să o fac cât mai cunoscută istoria comunității românești din Ungaria, urmează să fie lansată la Reims, în Franța, în contextul unor colaborări pe care le avem acolo.

A.C.

Cele mai spectaculoase poduri din lume

La început, podurile nu erau decât punți rudimentare ce ajutau oamenii să traverseze apele învolburate ale unor râuri. În prezent însă, constructorii pot ridica structuri spectaculoase ce se întind pe sute de metri. În vreme ce unele impresionează prin formă, altele bat recorduri legate de înălțime sau lungime.

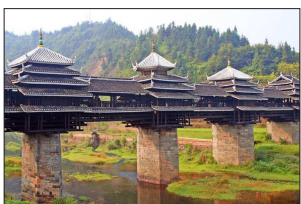
Podul lui Carol, Praga

A fost construit între anii 1357–1402 de către regele Carol al IV-lea al Boemiei, sub supravegherea lui Peter Parler și a lui Jan Ottl. Are o lungime de 516 metri, 10 metri lățime și 16 arce peste Vltava.

Tower Bridge, Londra

Podul peste Tamisa a fost construit între anii 1888–1894 și leagă partea de sud cu nordul orașului. Lungimea totală a podului este de 244 de metri. Tower Bridge a fost proiectat în stilul neogotic de Horace Jones.

Podul Chengyang, Sanjiang

Situat în provincia Guangxi, podul traversează râul Linxi. A fost construit în anul 1916. Mai este cunoscut și sub denumirea de Yongji Bridge sau Panlong Bridge. Podul are 64,4 metri lungime și 10,6 metri înălțime.

Podul Rialto, Veneția

Este cel mai vechi din Veneția (vezi imaginea din dreapta), fiind construit în anul 1588. Acesta are o lă-

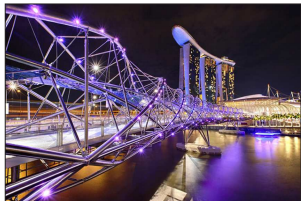

țime de aproape 23 de metri și o înălțime de peste șapte metri.

Podul Brooklyn, New York

Finalizat în anul 1883, acesta leagă Manhattan-ul de Brooklyn, traversând râul Hudson. Are o lungime de 1825 de metri, fiind până în 1990 cel mai lung pod suspendat din lume.

Podul Helix, Singapore

Este un pod pietonal inaugurat în anul 2010. Acesta are o formă neobișnuită: o spirală ce imită forma moleculei de ADN. Este echipat cu cinci platforme de observare și are o lungime de 280 de metri.

Podul Puente Nuevo, Ronda

Este cel mai nou și cel mai mare dintre cele trei poduri care traversează pră-

pastia pe fundul căreia trece râul Guadalevín. Construcția lui a început în 1751 și a fost finalizată 42 de ani mai târziu.

Podul Vasco da Gama, Lisabona

Traversează râul Tagus și este cel mai lung din Europa: 17.200 de metri. Stâlpii de susținere îngropați cel mai adânc ajung la 85 de metri sub nivelul mării. Lățimea este de 30 de metri, iar deschiderea principală de 450 de metri.

Podul cu Lanțuri, Budapesta

Denumit oficial Podul „Széchenyi” (foto sus) în memoria omului de stat maghiar István Széchenyi, este un pod suspendat ce traversează Dunărea, făcând legătura între Buda și Pesta. A fost proiectat de englezul William T. Clark și inaugurat în anul 1849.

Olandezii care au construit insula-palmier din Dubai vin pe litoralul românesc

Sezonul estival 2014 tocmai s-a încheiat, dar autoritățile se gândesc deja la turiștii care vor împânzi plajele anii următori. Aceștia vor avea mai mult loc: 33 de hectare de nisip, reprezentând plaje distruse în ultimii 40 de ani de furtuni și valuri, vor fi refăcute cu bani europeni, de către olandezii care au construit și celebra insula-palmier din Dubai, se arată într-un reportaj Știrile Pro TV.

Firma olandeză care a construit insula-palmier din Dubai, unul dintre cele mai ambițioase proiecte din lume, vine în România, în zona litoralului, pentru a reamenaja plaje distruse. Lucrările vor demara în Constanța, Mamaia și Eforie Nord și vor fi făcute cu bani europeni, potrivit Știrile ProTV. Prima etapă a proiectului o reprezintă construcția digurilor care să oprească eroziunea zonei de coastă, câte trei diguri pentru fiecare plajă: două de suprafață și unul în larg, sub apă. „Ele formează o potcoavă închisă în partea dinspre larg. Rolul este de a proteja coasta, în felul ăsta plaja își va păstra forma și nu va fi acoperită de nisip”, explică reprezentantul român al constructorului.

În cea de-a doua etapă, care va dura până în 2020, vor fi refăcute plajele de la Năvodari la Vama Veche. Ritmul de degradare a zonelor de coastă este accelerat, în Mamaia media de erodare fiind de 2–3 metri pe an. Proiectul este susținut din bani europeni, iar în total se vor folosi 2,5 milioane de metri cubi de nisip, care vor mări suprafața plajelor românești cu un sfert.

Șoseaua ce va rivaliza cu Transfăgărășanul

Transbailul, cum este denumit, se dorește a fi un proiect ambițios al autorităților de pe Valea Prahovei care vor să pună în valoare Munții Baiului, o zonă sălbatică unde, până acum, doar cu piciorul se putea ajunge.

Cei 30 de kilometri ai drumului vor fi și asfalțați dar, până atunci, traseul este raiul off-roader-ilor care au de înfruntat aici porțiuni dificile dar foarte spectaculoase.

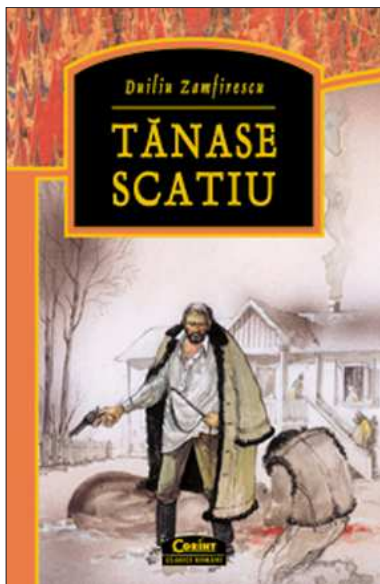

TV

Așa-i românul!

Vineri, 26 septembrie, ora 19.10, TVR 1
„Așa-i românul” le oferă tuturor celor care nu s-au resemnât și mai cred în ceva câteva zeci de motive de a merge mai departe. Câteva zeci de exemple care ne dovedesc, fiecare dintre noi, că nu suntem singuri. Fără să-i cunoaștem, fără să se bucure zilnic de lumina reflecțiilor, în România există mulți oameni de mare valoare care își dedică viața credinței că pot face lumea mai bună și mai frumoasă.

Tănase Scatiu

Sâmbătă, 27 septembrie, ora 14.00, TVR Internațional

Adaptare după romanele „Viața la țară” și „Tănase Scatiu” de Duiliu Zamfirescu. Marele proprietar de pământ Dinu Murguleț este în pragul ruinei. Disperat, el acceptă să-și dea fata lui Tănase Scatiu, acceptând mezaianța. Imediat după căsătorie, tânărul arivist începe să intre în cercuri influente, inclusiv în Parlament. În paralel cu viața lui politică și mondenă, se degradează atât viața lui de cuplu cât și relația cu țărani de pe moșie. Căsătoria i se termină în mod tragic, iar el sfârșește omorât cu furie de palmași nedreptățiți și revoltați. Fără să fie îngropată de detalii de epocă, filmul lui Pița, sobru și centrat pe caractere, este o reușită adaptare a romanului omonim al lui Duiliu Zamfirescu.

Politică și delicatețuri

Duminică, 28 septembrie, ora 14.30, TVR 1
Pasionat de arta culinară și la curent cu dedesubturile jocurilor politice, Mircea Dinescu va încerca să scoată din banalitate ideea de bucătărie românească, asortând-o cu un vin bun și cu muzică lăutărească veche. Alături de el se va afla, de fiecare dată, o personalitate din actualitatea românească, un politician, un artist, un filosof sau un medic celebru.

TEATRU

Un afiș frumos, niște oameni frumoși și un spectacol care îi va cuceri pe toți copiii:

FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI

Marionetiștii arădeni se pregătesc să îi întâmpine pe copii, în noua stagiune, așa cum se cuvine: cu un spectacol nou, proaspăt, colorat și jucat cu o pasiune de care doar acești oameni frumoși — marionetiști — sunt în stare! În noul spectacol, ce a avut premiera pe 21 septembrie, actorii care au dat viață personajelor din FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI sunt Adina Doba, Sorin Dorobanțu, Lenuța Dorobanțu și Cristian Bordaș, scenografia fiind semnată de Marian Sandu. Iar cea care a gândit și construit cu minuțiozitate și o dăruire totală această nouă bijuterie a artei animației arădene este Carmen Mărginean!

Programul următoarelor săptămâni al Teatrului de Marionete din Arad:

Duminică, 28 septembrie, ora 11.00
FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI
Regia — Carmen Mărginean

Duminică, 5 octombrie, ora 11.00
SPERIEȚOAREA DE PĂSĂRI
Regia — Adela Moldovan

Duminică, 12 octombrie, ora 11.00
DL. GOE ȘI VIZITA
Regia — Lacrimioara Sylanko

Duminică, 19 octombrie, ora 11.00
CEI TREI PURCELUȘI ȘI LUPUL
Regia — Adela Moldovan

Duminică, 26 octombrie, ora 11.00
PINOCCHIO — 3D
Regia — Radu Dinulescu
Scenografia și imagini 3D — Armand Richelet Kleinberg

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

29 SEPTEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag — emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

30 SEPTEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 OCTOMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 OCTOMBRIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Ilyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

3 OCTOMBRIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

4 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Pe undele Europei — emisiune euroregională 17.55: Încheiere

5 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 1 octombrie, m1, ora 13.00
joi, 2 octombrie, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea în limba română a postului public de televiziune din Ungaria a inițiat o discuție în studio pentru reprezentanții organizațiilor românești care și-au lansat listă pe țară. Dintre cele trei organizații de desemnare au onorat cu prezența Tiberiu Iuhas din partea Alianței Românilor din Ungaria și Bertold Netea, care reprezintă Asociația Românilor din Micherechi. Subiectele sunt legate de viitoarea activitate a reprezentanței românești pe țară.

Realizator: Ștefan Crâsta

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în cartierul „Orașul Mare Românesc” din Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de Băile termale, într-un mediu plăcut și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un depozit pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Szilva nr. 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

Glume

Diferența dintre o vacă și o leoaică

Leul vorbește cu leoaica la telefonul mobil:

— Da, da, scumpo, zice leul. Vin acasă în curând. Cum ce fac acum? Sunt cu taurul la o bere. Când terminăm? Păi, aproape că am terminat. Vin repede, în câteva minute. Ce să cumpăr? Da da, bine, trec și pe la supermarket înainte să vin acasă!

Leul închide telefonul, iar taurul începe să râdă în hohote:

— Dar cum e posibil mă așa ceva, te-a sunat soția, și tu-i spui: „da, termin acum, vin acasă repede, cumpăr de toate”. Nu poți să trăiești și tu cu pumnul în masă, eu sunt masculul, eu sunt regele junglei... că doar tu ești leul și gata discuția??

La care leul îi răspunde taurului:

— Frate, tu nu confunda lucrurile! Soția ta e o vacă, a mea e leoaică!

Prețul soției, varianta indianului navajo

Un indian navajo stătea lângă un agent de vânzări, pe o bancă, în parc. Între ei se afla o pungă de hârtie, ce aparținea agentului de vânzări. Din când în când, indianul privea curios spre pungă:

— Vrei să știi ce e în pungă? Îl întreabă agentul de vânzări.

— Da, mi-ar plăcea să știu...

— E o sticlă de vin. Am luat-o pentru nevastă-mea.

Indianul privește iarăși punga, apoi spune, dând afirmativ din cap:

— Bun schimb ai făcut, bun schimb!

Programatorul ajunge în lad

Moare un programator de jocuri pe internet și după moarte ajunge în lad. După o săptămână, sună Satana la Dumnezeu:

— Doamne, ce nebun mi-ai trimis?! A distrus toate cazanele, a ucis toți dracii, aleargă prin tot ladul și strigă în gura mare „Unde-i ieșirea spre nivelul 2?”

„Am impresia că, în sfârșit, mi-am găsit locul în această lume”

De vorbă cu Janet Jurca, o tânără designer de modă

Când era mică, Janet desena rochii. Când a crescut, visa să aibă o colecție proprie creată de ea. Pentru a-și împlini visul a înțeles că trebuie să muncească mult. A început să nască tot felul de idei. Așa a ajuns să participe la un concurs de desen care i-a adus succes. A învățat carte, a adunat experiență și a luat marea hotărâre: va deveni designer. Tânăra care și-a împlinit visul se numește Janet Jurca. În anii studenției a fost o elevă silitoare, a terminat Universitatea de Științe Economice din Dobrița cu rezultate excelente. Dar începând să lucreze în domeniul finanțelor, și-a dat seama că munca de economist nu-i dă satisfacția de a se exprima și de a reflecta în exterior ceea ce sufletul ei simțea. Un concurs de modă a însemnat o mare provocare pentru ea. Soțul ei, care este și suportul său moral, a încurajat-o să se ocupe de modă. Pe Janet am rugat-o să ne povestească cum a început pasiunea ei pentru modă și ce planuri de viitor are.

Zilele trecute am avut plăcerea să cunosc o tânără din rândul comunității românești din Ungaria. Ea se numește Janet Jurca, o tânără cu talent deosebit. A terminat Liceul „N. Bălcescu” din Iula în anul 2004. Numele ei a fost cunoscut pentru mine, de la sora ei, Dorotya, cu ocazia unei mini-expoziții din aula Liceului Bălcescu, care mi-a povestit despre pasiunea ei preluată de la sora ei mai mare, Janet. Până aici introducerea, mai departe vă las să călătoriți singuri pe aripile poveștii de viață a tinerei românce originare din Bedeu.

Desenul, pasiunea vieții

„Sunt originară din satul leșu românesc Bedeu, din județul Bihor. Am copilărit în acest sat împreună cu cele trei surori minunate ale mele. Aici trăiesc părinții, bunicii și rudele mele. Încă de mic copil am fost pasionată de desen, acesta a fost hobby-ul meu. În vacanța de vară, împreună cu surorile mele am desenat rochii, diferite personaje din desene animate, dar se întâmpla că ne desenam pe noi înșine sau am alcătuit personaje din desene ani-

mate pline de imaginație. Profesorii de la școala generală m-au încurajat să-mi continui studiile la o școală de artă, însă eu de mic copil mi-am dorit mult să devin eleva Liceului românesc din Iula. Așa că drumul mi l-am îndreptat spre Iula, și aici am dat bacalaureatul în anul 2004. Am fost eleva promoției 2000–2004. Am continuat pasiunea mea de artă. Fiind căministă am avut posibilitatea să exerserez desenul. Profesoara de desen Maria Rocsin Farcaș a fost cea care mereu m-a încurajat să nu renunț la desen, iar la sfaturile dirigintei mele Ana Radici Repisky am ales ca să dau bacul și la desen. Am fost interesată de istoria artei, mi-a plăcut să desenez portrete. Pe lângă materia mult iubită de desen, am avut și o altă disciplină preferată, aceasta a fost matematica. Studiile superioare mi le-am continuat la o universitate unde materia de bază a fost matematica. Am terminat Institutul „Tessedik Sámuel” din Bichișciaba, secția finanțe. Am obținut diploma de economist în anul 2008. Nu m-am oprit aici, am fost admisă la Universitatea din Dobrița,

la științe economice. Aici am dat masteratul în domeniul științei economice. Desenul a rămas și pe mai departe marea mea pasiune. La universitate am luat cursuri particulare”.

„Prima încercare mi-a adus mare succes”

În timpul anilor universitari, în 2007, am luat parte la un concurs de desen. O firmă din Dobrița a lansat un concurs care a solicitat să alcătuiți rochii elegante de dive. Pot să spun că a fost prima mea încercare în acest domeniu, la care am participat cu succes. În anul 2010 m-am mutat la Budapesta. De atunci lucrez la o bancă din capitală. Nu trebuie să spun că desenul a rămas o parte integrantă

Janet cu părinții Maria și Alexandru

Cu soțul, László

din viața mea. În anul 2012 l-am cunoscut pe viitorul meu soț, pe Papp László, iar în vara anului următor, în luna iunie ne-am căsătorit. Trăim la Budapesta într-o casă minunată. La încurajarea soțului meu, în 2012 m-am înscris la cursuri de modă. Au fost doi ani minunați din viața mea, am impresia că, în sfârșit, mi-am găsit locul în această lume. Pe 13 iunie 2014, era o zi de vineri, am avut examenul de fashion show, care a însemnat un mare succes pentru mine. Aici a fost prezentată prima colecție alcătuită de mine cu numele „Rózsa – Trandafir”. Croitoreasa mea este Suzana Kovács Örhegyi, designer-șef al Studioului „Yellow Divat” din Dabaș. Aș dori să devin designer, ca să pot da sfaturi de stil și modă. Săptămâna viitoare voi participa la alte cursuri,

după care aș dori să dau start unui nou brand cu monograma „ZsZs”. În luna iunie a anului curent am participat din nou la un alt concurs, intitulat „White Caviar 000”. Piese de colecție pot fi admirate și pe pagina mea de pe Facebook. Dintre cele 200 de desene ale designerilor renumiți, desenul meu a intrat în topul primelor 20 cele mai reușite creații.”

De la Janet am aflat nu doar despre interesul ei pentru tot ceea ce înseamnă frumos, dar și despre un proiect foarte ambițios la care va lucra în viitorul apropiat: e vorba de cel în care Janet ar dori să creeze o colecție cu motive autentice românești.

„Sunt mândră de rădăcinile mele”

„Sunt mândră de satul meu natal, de părinții mei, de la care am primit o conduită exemplară, care îmi este o călăuză în viață. Am primit de la ei o comoră: să-mi respect identitatea și limba pe care am învățat-o în familie. Fac parte dintr-o familie creștină, am fost crescută în frica de Dumnezeu. Călăuza mea de viață este un pasaj din Biblie, din Sfânta Evanghelie după Marcu 9:23: «Iar Iisus i-a zis: De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede.»” A.C.